

Sangen skal ind med skolemælken

- skolernes sangdag

Interview med Birgit Bergholt

af Erik Lyhne

CV:

Birgit Bergholt, f. 1954,

Cand. mag. - musik og dramaturgi, Århus Universitet 1980,
Adjunkt ved AUC, musisk-æstetisk basisuddannelse 1983-1985,
Medlem af Repræsentantskabet for Statens Musikråd, 1994-97,
Medforfatter til "Evaluering af musikuddannelser i DK under EVA",
1998 1997- 2002

Redaktør på P2, 2002-2004

Direktør MIC (Musikinformationscentret),
Redaktør Radioens Chefredaktion 2004-2007,

Sekretariatsleder for 'Sangens År'2007,

Projektleder i DR Undervisning 2008,

Medlem af kompetenceudvalg under Humaniora, AUC, 2000 - 2008,

Medlem af Statens Kunstråd 2007-2011,

Formand for Aftagerpanel ved Syddansk Musikkonservatorium og

Skuespillerskole 2009-2014 og

Censor ved musikvidenskabelig uddannelser 2010-2014

"Skolernes sangdag" udspringer af "Syngelyst", som jeg er projektleder for. Syngelyst er en tre-årig-kampagne, der har til formål at få børn og unge til at synge mere, synge sammen, synge selv, skrive sange og forholde sig til sang.

Syngelyst bliver støttet af Undervisningsministeriet, Socialministeriet samt Kulturministeriet. Syngelyst er organisatorisk placeret i DR.

Gennem syngelyst vil vi i de næste tre år sætte fokus på sang og syngelyst ved at igangsætte og støtte en række sanginitiativer. Initiativerne tager udgangspunkt i, at sang er sundt, sjovt og socialt, at sang og sangskrivning er en væsentlig og tilgængelig udtryksform for børn og unge, og nok så vigtigt: at sangen kan samle børn på tværs af kulturer og sprog.

Da vi lige havde fået gang i "Syngelyst", sad vi og ideudviklede og kom til at kigge på "Skolernes motionsdag", der har været afholdt gennem en årrække. Det er den sidste fredag inden efterårsferien, og det er en god eventdag, hvor

man virkelig får fokus på idræt. Vi tænkte, om vi kunne lave noget lignende på musikområdet, uden at det kostede det helt store. Vi ville gerne have en begivenhed, hvor sangen i skolen kom i fokus, så det var nærliggende at så frøene til "skolernes sangdag".

I år afholdt vi "skolernes sangdag" for første gang d. 26. marts. Det er vores håb at have startet en årlig tilbagevendende tradition, hvor alle skoler i Danmark er engageret med sang og musik den sidste fredag inden påskeugen.

Hvordan er initiativet blevet modtaget?

Vi håbede selvfølgelig på, at vores ide vandt genklang, for når man starter noget nyt, ved man ikke, hvad der sker. På vores hjemmeside* kan man se, at der var musikalske arrangementer på

over 400 skoler på sangdagen. Der har måske været mange flere, for vi registrerer kun dem der selv lægger oplysninger ind på hjemmesiden. Faktisk er det sådan, at man overhovedet ikke kan se Danmarkskortet på grund af alle de flag, der markerer de enkelte arrangementer. Ideen er, lige som vi ser på skolernes motionsdag, at stort og småt er lige godt. Så man kan selv finde på ude skolerne. En sådan dag er også en anerkendelse af, at der er rigtig mange musiklærere i det ganske land, der gør et kæmpe stykke arbejde med sang og musik og bruger den kreativitet, de bl.a. har med sig fra deres uddannelse på seminarierne. Det er også en måde at skabe politisk opmærksomhed på, at sang og musik er vigtigt i børnenes liv.

Har du eksempler på, hvad der skete på selve dagen?

Et af de sjoveste eksempler er fra Mou skole. De tog en bus ind til Ålborg Tårnet, for de ville være den skole, der sang højest i Danmark. Det hang sammen med at "Skolernes Sangdag" havde som slogan, at "Hele Danmark synger højt". De sang sammen med musikere fra Sct. Mariæ Skoles bigband. Så der blev også knyttet nye bånd i musiklivet. I Helsingør byskole, havde de arrangeret en middelalder fest med skalmejer og andre middelalderinstrumenter. De havde ladet sig inspirere af Kronborg Slot. Der var også en skole, der have engageret en afrikansk trommegruppe, der kom med 200 trommer og satte hele skolen i gang. Så er der skoler, der har været på plejehjemmet og synge, og vi har også hørt om stomp, sangstafet og musikworkshops af mange

forskellige art.

I det hele taget har vi fået rigtig mange gode tilbagemeldinger, og rigtig mange skoler har allerede sagt, at de er med til næste år.

Hvilke tangenter har I spillet på, for at få fokus på "Skolernes Sangdag"?

Når vi skulle gøre opmærksom på "Skolernes Sangdag", var det vigtigt at nå ud både til de voksne – lærerne – og til børnene. For at nå ud til børnene lavede tv-kanalen "Ramasjang" en konkurrence for børn, hvor de kunne indsende sang- og musikvideoer, som efterfølgende blev vist på kanalen. På "Ramasjang" har de et Quizmonster, som er meget populært. Monstret sang sange som børnene skulle gætte, og vinde t-shirts og præmien i musikvideokonkurrencen var at få UFO Yepha ud på skolen. På selve dagen var de ude på Trillegårdsskolen ved Århus og optræde. På den måde fik vi gjort børnene opmærksomme på og interesserede i "Skolernes Sangdag".

Danmarks Radio åbnede det nye koncerthus for de københavnske skoler. De blev inviteret til at komme og synge morgensang under ledelse af Michael Bojesen. Der var fuld fart på de 1600 børn, der kom. Vi sang "I østen stiger solen op", "Jutlandia" og mange flere, som børnene godt kan lide at synge som morgensange. Pelle B, som er kendt fra MGP kom også og sang og Quizmonsteret var med på scenen. Det var en stor oplevelse.

Vi havde planer om at få transmitteret morgensangskoncerten på en landsdækkende kanal, men det kunne vi ikke få igennem i DR. Vi lavede i stedet for en produktion, som blev web-produceret. Ude på skolerne kunne man følge koncerten på storskærme og smart-borards mv. På den måde kunne alle synge med. Desværre havde vi et mindre teknisk udfald i transmissionen, men det rokker ikke ved det faktum, at vi fik lavet fælles morgensang med over 150.000 børn i hele landet. Og det vil vi gerne gentage næste år.

Vi fik også mejeriforeningen til at reklamere på skolemælken, så de sidste to uger inden sangdagen blev reklameret på de små mælk, børnene sidder med i spiseafdelingen med teksten: 'Skolemælk støtter "Skolernes Sangdag"'. Så alt i alt er jeg glad for, at vi fik sangen løftet op over skolegården.

Syngelyst er en fortsættelse af sangens år. Hvordan kom det i stand?

Da jeg var projektleder i "Sangens år", var et af mine succeskriterier, at vi ikke kun skulle have fokus på sangen i et år, men at det skulle fortsætte. Vi var så heldige, at der var politisk

opbakning til at etablere "Syngelyst", som løber over 3 år. Jeg satser selvfølgelig på, at politikerne vil bakke op og bevilge pengene til en fortsættelse.

I har noget der hedder "Sangpuljen". Hvordan fungerer den?

Vi vil ikke sidde centralt og finde på og styre det hele. Vi har derfor afsat en sum penge, som vi kan fordele til gode projekter. I forbindelse med "Skolernes Sangdag", fordelte vi 200.000 kr. til forskellige projekter i hele Danmark. Vi støttede stort som småt. F.eks. fik Mou Skole tilskud til en bus til Ålborg Tårnet. Der var skoler, der blev støttet med professionelle sangworkshops eller koncerter. Meningen med "Sangpuljen" er en anerkendelse og et skulderklap til de mange gode ideer, man har rundt omkring.

De ting vi støtter, skal være markante og nyskabende, skal have en national appel, skal gå på tværs af platforme og medietyper og skal have et langsigtet perspektiv, som alt i alt kan inspirere andre til at gøre det samme. Hovedformålet er at gøre sang til en naturlig del af børn og unges hverdag

I år havde vi fokus på "Skolernes Sangdag" og prioriteret puljen til det. Til næste år prioriterer vi måske noget andet. Men det kan man følge med i på vores hjemmeside.

I forbindelse med "Skolernes Sangdag" trak vi også lod mellem alle dem, der havde lagt arrangementer ind på vores hjemmeside. Her vandt Tinglev skole 25.000 kr., som de kan bruge til at opkvalificere skolens musikliv efter eget ønske.

I har også skabt tradition for "Små synger sammen", som har kørt et par år?

"Små Synger Sammen" er en årlig sangdag for alle 0-6-årige, hvor alle institutioner, dagplejere, forældre og alle der har lyst, kan deltage med deres egen sangdag.

"Små synger sammen" er udsprunget af Sangens År. Den dag har været afholdt med stor succes i to år med rigtig mange arrangementer. I 2009 "åbnede" daværende Social- og Indenrigsminister Karen Ellemann dagen med et besøg i Thorshavnsgades børnehaven i Århus og overværede hvordan børnehaven bruger sang dels til institutionens handicappede børn, dels til samling og fællessang for hele børnehaven. Så vi har været heldige at få god opbakning til disse dage. "Små Synger Sammen" afholdes den anden torsdag i september. Man kan sige, at "Små Synger Sammen" og "Skolernes musikdag" er to parallelle aktiviteter som har det fælles formål at sætte fokus på sang og musik med børn.

I forbindelse med "Sangens år" udgav i sangbogen "Ringe i vandet"?

Vi syntes, at der manglede nogle af de sange som nydanskerne er kommet med i de gængse sangbøger. I samarbejde med en konsulent fra Dansk Flygtningehjælp, fik vi kontakt til nogle herboende musikere og fik på den måde fat i en række sange, som kom med i bogen. 10 af sangene i "Ringe i vandet" kommer fra Tyrkiet, Palæstina, Israel, Afghanistan og andre lande sat sammen med de sange, som vi gennem 'hitlister' fra skolerne har valgt at tage med.

Sangbogen er en lille overskuelig bog med 123 sange, der kan bruges til morgensang henover året og det fantastiske var, at vi fik Bikubenfonden til at støtte udgivelsen, så det blev muligt at dele et gratis klassesæt af sangbogen ud til samtlige skoler i hele Danmark.

Du har også haft et tæt samarbejde med Forlaget Dansk Sang omkring Piccolo-serien?

Piccolo var en radiobørneserie, jeg lavede på P2 for nogle år siden. Jeg ville gerne formidle klassisk musik til børn gennem små 20 minutters udsendelser, hvor jeg fortalte historier fra den klassiske musikhistorie. Det var Tryllefløjten, Peer Gynt, Beethovens Klaver, Foråret af Vivaldi m.m. Mange af disse udsendelser blev bearbejdet og udgivet i samarbejde med Forlaget Dansk Sang. Jeg ved at hæfterne stadigvæk bruges mange steder på skoler og seminarier.

Jeg synes, det er vigtigt, at børn stifter bekendtskab med den klassiske musik, fordi det er en skøn verden fuld af vellyd. Børn er uforbeholdne, så de tager den klassiske musik til sig, hvis vi præsenterer den for dem.

Hvorfor er det så vigtigt at synge?

Der er mange vigtige grunde til at synge. Syngelyst har sammen med forlaget Dansk Sang lavet en folder**, hvori vi fortæller om nogle af grundene:

- Sang styrker børns følelsesmæssige udvikling og fantasi
- Sang stimulerer børns sproglige og motoriske udvikling
- Sang skærper børns indlæringssevner
- Sang opbygger selvværdet
- Sang styrker de sociale kompetencer
- Sang er en del af vores kultur
- Sang kommunikerer på tværs af kultur, køn og alder
- Sang er første skridt i børns musikalske udvikling
- Sang bevæger og skaber bevægelse
- Sang har en undefinerbar herlighedsværdi – det er sjovt at synge

Der er mange gode grunde til, at vi har fokus på at synge, og at vi skal synge så tit og så meget vi kan. Sangen skal bogstaveligt talt ind med skolemælken.

*www.dr.dk/syngelyst

** www.dansksang.dk